

**ՀՀ ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱԿԱԴԵՄԻԱ
ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏ**

ՀԱՅՈՑ ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

18

ԵՐԵՎԱՆ 2017

Տպագրվում է ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտի
գիտական խորհրդի որոշմամբ

Խմբագրական խորհուրդ

Ա.Ա. Մելքոնյան (նախագահ), Կ.Հ. Խաչատրյան (նախագահի
տեղակալ), Ա.Ա. Խառատյան, Հ.Մ. Հարությունյան, Ա.Ի.
Շահնազարյան, Հ.Ղ. Մուրադյան, Հ.Կ. Սուքիասյան (պատ.
քարտուղար)

Редакционная коллегия

Ա.Ա. Мелконян (председатель), К.Г. Хачатрян (заместитель
председателя), А.А. Харатян, Г.М. Арутюнян, А.И. Шахназарян,
А.Г. Мурадян, А.К. Сукиасян (отв. секретарь)

Editorial board

A.A. Melkonyan (Chairman of the Board), K.H. Khachatryan
(Deputy Chairman of the Board), A.A. Kharatyan, H.M. Harutyunyan,
A.I. Shahnazaryan, H.Gh. Muradyan, H.K. Sukiasyan (Executive
Secretary)

ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտի «Հայոց պատմության հարցեր» տարե-
գրքի հերթական՝ 18-րդ համարում հրատարակվող հոդվածները սկզբնաղբյուր-
ների, մամուլի հրապարակումների, հայրենի և համաշխարհային պատմագի-
տական գրականության լայն հենքի վրա լույս են սփռում Հայոց պատմության
առանձին հիմնահարցերի վրա:

Տարեգրքում հրատարակվում են նաև ՀՀ ԿԳՆ գիտության պետական կոմիտեի
ֆինանսական օժանդակությամբ Պատմության ինստիտուտի կազմակերպած «Հա-
յաստանի նորագույն պատմության ուսումնասիրության վիճակը և խնդիրները»
գիտաժողովի (4-7 մարտի 2016 թ., Երևան-Ադվերան) զեկուցումները:

ISSN 1829-4596

© Պատմության ինստիտուտ, 2017

ԼԻԼԻԹ Ս. ԶԱՔԱՐՅԱՆ

ՏԵՂԱԿԱՆ ԻՆՔՆԱԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ
ՄՇԱԿՈՒՄՆ ՈՒ ՆԵՐԴՆՈՒՄԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆՈՒՄ .....

207

ՔՆԱՐԻԿ Ռ. ԱՎԱԳՅԱՆ

ՍԵՐՆԴԱՓՈԽՈՒԹՅԱՆ ՀԵՌԱՆԿԱՐՆԵՐԸ ՍՓՅՈՒՌՔՈՒՄ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՌԱԶՄԱՎԱՐԱԿԱՆ ՇԱՀԵՐԻ
ՀԱՄԱՏԵՔՍՏՈՒՄ .....

226